

Skärgårdsbönder, minnesanteckningar från möte 7 mars 2022

SRF och arbetsgrupperna

Sten-Åke berättade om hur styrelsen vill ha arbetsgruppernas planering och budget i perioder om 4–6 månader, då kan man äska pengar till sådant som gruppen behöver arbeta med. Det statliga anslaget är godkänt för tre år framåt men ligger betydligt lägre än vad SRF sökte, så man får önska och se om ekonomin klarar av det. Bengt har slutat vara styrelsens ansvariga person för arbetsgrupperna, i stället har Anetté som är verksamhetsledare fått den rollen.

Forskningsprojekt om natur- och kulturmiljöer

På Hven har man gjort en förstudie av lokal förvaltning av natur- och kulturmiljöer. En samverkan mellan Hven, Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket och Jordbruksverket, att få alla dessa att dra åt samma håll. Förstudien har gett ringar på vattnet och nu söks forskningsmedel till en doktorand att jobba med detta i fyra år. Det är SLU Alnarp och Halmstad Högskola som söker, ansökan ska vara inne i april. Sten-Åke har fått förfrågan om att delta, dock finns inga betesdjur på Hven och man behöver i stället i projektet jobba med en annan ö eller skärgårdsområde.

Programråd för traditionell kunskap

1992 förhandlade alla världens länder (utom USA och Vatikanstaten) fram det som på svenska kallas Konventionen för biologisk mångfald (Convention on Biological Diversity, CBD). Målet för konventionen är bevarandet av biologisk mångfald och hållbart nyttjande. Den är inte bara en naturvårdskonvention utan berör till stor del allt nyttjande av biologisk mångfald och landskapet samt frågor rörande en rättvis vinstfördelning.

I konventionens artiklar 8j och 10c slår man fast betydelsen av lokal och traditionell kunskap för att tillsammans med vetenskaplig kunskap ge arbetet med att genomföra konventionen en fast kunskapsgrund. I Sverige har man länge egentligen bara tagit hänsyn till samerna när man pratar om urfolk och lokalsamhällen, men nu finns krav på att även andra lokalsamhällens kunskaper måste tas tillvara och i grunden faktiskt att myndigheter ska kombinera vetenskap och lokal kunskap när olika beslut tas.

Sametinget har fått i uppdrag av regeringen att vara samordnande för detta. Tillsammans med Centrum för biologisk mångfald (CBM) som hör till SLU, har man nu bildat ett så kallat programråd med representanter för myndigheter, organisationer med flera för att jobba fram tydligare riktlinjer för hur konventionens artiklar 8j och 10c verkligen ska fungera i hela Sverige. Här är även SRF med. Anna-Karin berättade lite om det första mötet med programrådet som var 15 februari. Hänvisar till minnesanteckningar från det mötet som skickas ut separat.

Kompensationsstöd

Efter sakrådet om den strategiska planen för CAP 2023-2027 (digitalt möte 24 januari 2022), så har vi ju uppmärksammat att kompensationsstödet inte är varken vad vi trott eller förstått. Under sakrådet, som Louise och Anna-Karin var med på, så ställde vi frågan om vad som hänt med hanteringen av öar utan fast landförbindelse efter att område 5b, som tog hänsyn till öar, försvann. Vi fick då veta att öarna ju ligger i område 12! Eftersom vi inför förra programperioden fick besked att man från EU krävt att man i områdesindelning måste höra till den församling som ön tillhör, och den församlingen ligger ju ofta på fastlandet där naturen kan vara betydligt bördigare än på öarna. Man fick alltså inte särbehandla små enheter såsom öar. Men nu finns det tydligen ett område 12 för öar, vilket vi är flera som pinsamt nog totalt missat.

Dock slår det väldigt fel på flera platser eftersom det inte är lika överallt. Bra är om man bor i områden där ön tillhör ett område som har en högre ersättningsnivå, men på andra platser hamnar öarna i absolut lägsta nivå (område 10) även om man är på en ö. Anna-Karin har rotat i detta och ringt och mejlat flera personer på Jordbruksverket som i sin tur frågat vidare till andra medarbetare på SJV och departementet, A-K har också varit i kontakt med bland andra LRF konsult och länsstyrelse för att fråga om de mött på problemet och vet hur områdeskartan ritats. Men, ingen verkar veta. Alla inser att det är märkligt och slår fel, kompensationsstödet ska ju kompensera på sämre naturligt geografiska möjligheter till odling, men ibland stämmer det, ibland inte. Nu ligger frågan hos Julia Marcopoulus som är ansvarig för kompensationsstödet hos SJV och hon har lovat att återkomma. Inte ens hon kan svara, de måste leta bakåt till de som jobbat fram underlag till områdesindelningar.

A-K följer upp detta och meddelar er om det kommer något svar och om hur vi möjligen kan påverka framöver. Det gäller både områdesindelningar, ersättningsnivåer och djurtäthet.

Ersättning vid studiebesök och guidningar

Pia tog upp frågan om vad man kan tänkas begära i ersättning när man tar emot grupper av besökare på sin gård och guidar dem. Man är nog van att inte ta betalt för mer än direkta kostnader såsom bränsle till båten, men vi besitter ju också en kunskap om just det besökarna kommer för att se och vi borde säkert mopsa upp och se värdet i det och också ta betalt för vår tid.

Vi resonerade om hur man gör på olika ställen, Karin tipsade om att kontakta Lill Schirman på Hjälmö som är van vid att ta emot besökare på sin gård. Hon mejlar kontaktuppgifter till henne. Pia nämnde att länsstyrelsen i Östergötland har en prislista över vad man kan erbjuda lantbrukare när besöks görs på gården (ej kontroll) och hon kollar och meddelar hur den ser ut. Sten-Åke nämnde att Leader beräknar en timersättning på 260:- plus moms och egenavgifter vid ideellt arbete, så det borde vara en miniminivå.

Vi försöker alla ta reda på från fler håll och sammanställa exempel på ersättningsnivåer till stöd för fler.

Ö-märkning och ESIN

Det europeiska ö-samarbetet ESIN har bland annat en arbetsgrupp som kallas "Branding". Anna-Karin informerade om en digital träff 30 mars där denna arbetsgrupp kallar ihop till en träff för att kika på hur producenter på öar runt om i Europa kan lyfta fram och kanske gemensamt marknadsföra produkter från öar utan fast landförbindelse. Mer information kommer om hur man kan delta.

Dokument

Vi behöver kunna ta del av olika användbara dokument och försöker nu putta in dem i Drive. Vi ber Sten-Åke att lägga in till exempel formuleringen i EU:s stadgar Artikel 174 om den speciella hänsyn som ska tas till öar utan fast landförbindelse och kollektivtrafiklagen speciellt när det gäller person- och godstrafik i skärgården. Och gärna annat som vi pratat om som Sten-Åke hittar i djungeln av information...

Antecknat av Anna-Karin

2022.03.08